Vestre Toten kommune
Sentraladministrasjonen

Deres ref.:
Vår ref.: 03/00741-004
Saksbehandler: LBLRS
Direkte innvalgtlf:: 61 15 34 41
Arkivkode: 640

Landbruksdepartementet
Avdeling for skog- og ressurspolitkk
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruksdepartementet
Saksnr.: 200311708 Løpenr.: 139
Mottatt: 30 SEP1 2003 ASE/JUR
Saksbeh.: VSG Arkivkode: 40—

Dato: 23.09.2003

MELDING OM VEDTAK
FORSLAG TIL NYE BESTEMMELSER OM OVERFØRING AV MYNDIGHET OG NY FORSKRIFT OM SAKSBEHANDLING I KOMMUNEN

Utvalg for tekniske tjenester og landbruk behandlet i møte 22.09.2003 sak 0047/03.

Fra behandlingen:

Plansjef Liv R Sølland besvarte spørsmål.

Følgende vedtak ble fattet:

Dersom kommunen skal kunne påta seg slik avgjørelsesmyndighet i henhold til landbrukslovgivningen som her foreslått, forutsettes at kommunen innehar nødvendige faglige og økonomiske ressurser.

Kommunen krever at det følger økonomiske ressurser med oppgavene og det frarådes på det sterkeste at kravet om landbruksfaglig kompetanse i kommunene oppheves.

Med hilsen

Mette G Solvin Larsen
møtesekretær

Kopi:

FORSLAG TIL NYE BESTEMMELSER OM OVERFØRING AV MYNDIGHET OG NY FORSKRIFT OM SAKSBEHANDLING I KOMMUNEN

Saksbehandler: Liv Rigmor Sølland **Arkiv:** 640
Arkivsaksnr.: 03/00741

Saksnr.:	**Utvalg**	**Møtedato**
0047/03	Utvalg for tekniske tjenester og landbruk	22.09.2003

Rådmannens forslag til vedtak:
Dersom kommunen skal kunne påta seg slik avgjørelsesmyndighet i henhold til landbrukslovgivningen som her foreslått, forutsettes at kommunen innehar nødvendige faglige og økonomiske ressurser.

Kommunen krever at det følger økonomiske ressurser med oppgavene og det frarådes på det sterkeste at kravet om landbruksfaglig kompetanse i kommunene oppheves.

Vedlegg:
Ingen: Høringsbrev og forslag til endringer gjengis i sin helhet under faktadelen.

Faktadel:
Høringsbrev
Høringsnotat: forslag til 1) nye bestemmelser 2) ny forskrift om saksbehandling mv.

Høringsbrev

Vår ref 2003/1708
Dato 12.06.2003

Høring av forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og ny forskrift om saksbehandling i kommunen
Landbruksdepartementet sender med dette på høring forslag til 1) nye bestemmelser om overføring av myndighet til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen, Statens Landbruksforvaltning og Bergvesenet etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven og 2) ny forskrift om saksbehandling mv. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven.

Ovennevnte forslag sendes på høring til kommunene, fylkeslandbruksstyrene, fylkesmennene, Statens landbruksforvaltning, KS, Bergvesenet, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Skogeierforbundet, Statskog samt følgende departementer: AAD, KRD, FIN, NHD, JD og MD.

Landbruksdepartementet ber om høringsinstansenes uttalelser innen 15. september 2003. Høringsuttalelsene sendes til Landbruksdepartementet, Avdeling for skog- og ressurspolitikk, Postboks 8007 Dep, 0030 Oslo eller pr. e-post til: asr.jur@ld.dep.no

1. Bakgrunn
Departementets forslag bygger på et utkast utarbeidet av en arbeidsgruppe for delprosjektet "Desentralisering av juridiske virkemidler" som er en del av hovedprosjektet "Kommunerettet satsing på landbruksområdet". Prosjektet ble opprettet i forbindelse med gjennomføringen av St.meld. nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regionalt og lokalt nivå.

Endringene er forutsatt å skulle skje med virkning fra 1.januar 2004.

Departementet gjør innledningsvis oppmerksom på at forslag til ny konsesjonslov nylig er lagt fram for Stortinget, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003) Om lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv. Det er usikkert når lovforslaget vil bli behandlet. Høringsforslagene bygger på gjeldende lov. De endelige bestemmelsene vil imidlertid bli justert i forhold til ny konsesjonslov dersom lovforslaget blir behandlet og vedtatt slik at loven kan tre i kraft fra kommende årsskifte.

2. Forslag til nye bestemmelser og forskrift
2.1 Bestemmelser om overføring av myndighet
Ved behandlingen av St.meld. nr. 31 (2000-2001) sluttet Stortinget seg til en kommunesatsing på miljøvern- og landbruksområdet, se Innst.S. nr. 268 (2001-2002).

I St.meld. nr. 19 (2001-2002) gir Regjeringen sin tilråding om oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene. Kommunene har i dag både innstillende myndighet og vedtakskompetanse i henhold til jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven. Det legges til grunn at alle konsesjonssaker og delingssaker skal avgjøres av kommunene som førsteinstans f.o.m. 1. januar 2004. Videre er det forutsatt at avgjørelsesmyndigheten i saker etter skogbruksloven, med unntak av saker som gjelder vernskoggrenser, overføres til kommunen fra samme tidspunkt. Fylkeslandbruksstyret er forutsatt å være klageorgan for nevnte avgjørelser truffet av kommunene.

I tillegg til de saker som er nevnt i stortingsmeldingen, foreslår Landbruksdepartementet å overføre avgjørelsesmyndigheten til kommunene som førsteinstans etter flere andre bestemmelser i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven.

Avgjørelsesmyndigheten foreslås overført bl.a. i saker etter jordloven § 9 (omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn jordbruksproduksjon). Bakgrunnen for dette er den sammenhengen det oftest er mellom en omdisponeringssak og en delingssak. Når det for eksempel søkes fradeling av dyrket eller dyrkbar jord til boligformål, vil dette også måtte behandles som en omdisponeringssak. Det vil ikke være noen heldig situasjon dersom kommunen kan avgjøre fradelingsspørsmålet, mens fylkeslandbruksstyret må avgjøre omdisponeringsspørsmålet for samme tomt. Det vises i denne forbindelse også til at dette vil gi et komplisert saksbehandlingssystem, noe som igjen er negativt for brukeren.

Ved å overføre avgjørelsesmyndigheten som førsteinstans i saker som gjelder omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til kommunen, legger departementet ansvaret for en viktig nasjonal interesse til kommunen. Departementet vil vurdere om det kan etableres systemer, for

eksempel i form av arealdifferensiering, som kommunen på frivillig basis kan bruke som støtte når det gjelder å ta avgjørelse i slike saker.

Departementet foreslår også at følgende saker avgjøres av kommunen som førsteinstans:

saker om tiltak for dyrket jord etter jordloven § 8 tredje og fjerde ledd,
saker om å kreve fjerning av anlegg eller byggverk etter jordloven § 9 femte ledd,
saker om å gi pålegg om å søke konsesjon etter konsesjonsloven § 20 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 annet ledd,
saker om unntak fra hogstforbudet etter konsesjonsloven § 27 første ledd,
saker om tilbaketrekking av konsesjon og fastsettelse av frist for salg etter konsesjonsloven § 23 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 tredje ledd,
saker om å sette frist for panthaver til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonsloven § 3 annet ledd til opphør eller frist for erverver til å sørge for omgjøring av overdragelsen eller overdragelse til noen som kan få eller ikke trenger konsesjon etter konsesjonsloven, jf konsesjonsloven § 25 og
saker om forlenging av frist for videresalg etter konsesjonsloven § 6 første ledd nr. 5 tredje pkt.
Disse sakene har enten nær sammenheng med de sakstyper kommunen etter forutsetningen i St.meld. nr. 19 (2001-2002) skal overta, eller egner seg for avgjørelse i kommunen etter sin art. Landbruksdepartementet mener derfor at også myndigheten til å ta avgjørelse etter disse bestemmelsene bør legges til kommunene som førsteinstans.

Statens landbruksforvaltning har i dag avgjørelsesmyndighet i saker om tvangmulkt etter konsesjonsloven §§ 20 fjerde ledd og 23 første ledd og tvangsgebyr etter jordloven § 20. Landbruksdepartementet foreslår at vedtaksmyndigheten etter disse bestemmelsene legges til fylkesmannen.

Etter forslaget vil kommunens avgjørelser kunne påklages til fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen. Avgjørelser truffet av fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen som førsteinstans kan påklages til Statens landbruksforvaltning. Videre kan avgjørelser tatt av Statens landbruksforvaltning påklages til Landbruksdepartementet.

2.2 Forskrift om saksbehandling i kommunen
Det er foreslått enkelte nye bestemmelser i forskrift om saksbehandling mv. i kommunen. De nye bestemmelsene innebærer at kommunene ikke lenger plikter å benytte de datasystemer for saksbehandling og innhenting og levering av statistikk som Landbruksdepartementet stiller til rådighet. Når det gjelder innhenting og levering av statistikk, foreslås det en bestemmelse om at kommunene må anvende det elektroniske dataformatet som Landbruksdepartementet fastsetter.

Videre foreslås det en bestemmelse om at kommunene må stille til rådighet de saksdokumenter Landbruksdepartementet ber om i forbindelse med evaluering av praksis. Slike evalueringer har departementet foretatt i flere sammenhenger, sist i forbindelse med at kommunene i Oppland, Sogn og Fjordane og Nordland som et prøveprosjekt fikk avgjørelsesmyndighet som førsteinstans i konsesjons- og forkjøpssaker. Departementet finner det nødvendig å kunne fortsette å foreta tilsvarende evalueringer.

St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling – omhandler det statlige regelverket rettet mot kommunesektoren. Landbruksdepartementet uttaler her at det vil bli fremmet forslag om at lovreglene om kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse oppheves samtidig som regler i forskrifter som stiller lignende krav oppheves. Kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse er etter dette foreslått opphevet i forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003). Lovforslaget er foreløpig ikke behandlet av Stortinget. Forslaget til endring av forskriftsbestemmelsen vedrørende kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse fremmes uavhengig av resultatet av Stortingets behandling av lovforslaget.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser
Hovedtyngden av sakene på landbruksområdet gjelder omdisponering, deling og konsesjon. Tall fra perioden 1996-1999 viser at det totale antall delingssaker avgjort i perioden var om lag 22.000, hvorav om lag 9.500 ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene. Det totale antall omdisponeringssaker avgjort i perioden var om lag 4.500, hvorav om lag 1.300 ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene. Antallet konsesjonssaker avgjort i samme periode var om lag 5.000 pr. år, hvorav om lag 3.000 pr. år ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene.

Som følge av at arealgrensen for hva som er et konsesjonspliktig kjøp av eiendom ble hevet i 2001, er antall konsesjonssaker i dag trolig noe lavere. Dersom forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003), blir vedtatt av Stortinget, vil dette innebære en betydelig reduksjon i antall konsesjonssaker. Det er imidlertid vanskelig å gi sikre og fullstendige opplysninger om det totale antall saker som da blir unntatt fra konsesjonsbehandling.

Forslaget om overføring av oppgaver innebærer at de saker fylkeslandbruksstyret i dag avgjør som førsteinstans heretter vil bli avgjort av kommunen.

Kommunen har også i dag ansvar for å innhente nødvendige opplysninger og forberede saker etter de aktuelle bestemmelsene selv om den ikke har avgjørelsesmyndighet som førsteinstans. Dette innebærer at den overføring av myndighet til kommunen som foreslås ikke vil innebære betydelige administrative og økonomiske konsekvenser utover de ressurser som allerede benyttes.

Fylkesmannen, fylkeslandbruksstyret og Statens landbruksforvaltning vil tilsvarende få frigjort ressurser på grunn av oppgaveoverføringen.

Med hilsen

Oluf Aalde e.f.
Ekspedisjonssjef

Inger Grette
avdelingsdirektør

Forslag 1)

Overføring av myndighet til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen, Statens Landbruksforvaltning og Bergvesenet etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven. Og skogbruksloven

Gitt av Landbruksdepartementet..... .....Bestemmelsene er gitt med hjemmel i kongelig resolusjon 13. desember 1974, kongelig resolusjon 19. desember 1975, kongelig resolusjon 12. mai 1995 og kongelig resolusjon 25. juni 1965, jf. konsesjonsloven §§ 2, 6a og 21, odelsloven §§ 27 a, 29 og 31, jordloven § 3 og skogbruksloven § 4.

Kapittel 1 Overføring av myndighet

§ 1 Kommunens myndighet

Kommunen får fullmakt til å avgjøre saker i henhold til konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven der avgjørelsesmyndigheten ikke er lagt til andre organer etter §§ 2-5.
Kommunen kan likevel ikke avgjøre saker der kommunen er eier eller overdrager av eiendommen eller har annen tilknytning til den. I slike tilfeller skal saken sendes til avgjørelse hos klageorganet etter vanlig saksforberedelse, jf. forskrift om saksbehandling m.v. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven § 1.

§ 2 Fylkeslandbruksstyrets myndighet

Fylkeslandbruksstyret får fullmakt til å ta avgjørelser i saker som gjelder:

1. *ekspropriasjon m.m. etter jordlova § 8 femte ledd og §§ 13 og 14, jf § 15.*
2. *avløsning av bruksretter m.m. etter jordloven § 16.*
3. *spørsmålet om en eiendom med flere registernummer må regnes som én driftsenhet etter jordloven § 12 fjerde ledd.*
4. *odelsfrigjøring etter odelsloven § 31.*
5. *vernskog i henhold til skogbruksloven § 32 første, annet og tredje ledd.*

§ 3 Fylkesmannens myndighet

Fylkesmannen får fullmakt til å ta avgjørelser i saker som gjelder:

1. *hvorvidt de formelle vilkårene for odelsfrigjøring etter odelsloven § 31 foreligger.*
2. *begjæring av tvangssalg gjennom namsmyndighetene i henhold til konsesjonsloven § 26 første, annet og tredje ledd.*
3. *bortfall av rettigheter etter konsesjonsloven § 26 annet ledd, jf §§ 3 og 25.*
4. *alle spørsmål om tvangmulkt etter konsesjonsloven §§ 20 fjerde ledd og 23 første ledd og tvangsgebyr etter jordloven § 20.*

§ 4 Statens landbruksforvaltnings myndighet

Statens Landbruksforvaltning får fullmakt til å ta avgjørelser i saker som gjelder:

1) unntak fra konsesjonsplikt, jf konsesjonsloven § 2.
Statens Landbruksforvaltning får fullmakt til å fastsette forskrift som gjelder:
1) spørsmål om gebyr for behandling av konsesjonssaker m.v. og spørsmål om å endre og oppheve forskrift om dette, jf forvaltningsloven § 27 a.

§ 5 Bergvesenets myndighet

Bergvesenet får fullmakt til å føre den kontroll som er tillagt kommune og fylkesmann etter konsesjonsloven § 24 første ledd i de tilfellene overtredelsen gjelder vilkår som er tilrådet fastsatt av Bergvesenet.
Melding om brudd på vilkårene sendes kommunen.

Kapittel 2 Klage

§ 6 Klage til fylkeslandbruksstyret

Kommunens avgjørelser etter § 1 kan klages inn for fylkeslandbruksstyret med unntak av de avgjørelser som kan klages inn for fylkesmannen, jf § 7.

§ 7 Klage til fylkesmannen

Følgende av kommunens avgjørelser etter § 1 kan klages inn for fylkesmannen:
1) avgjørelser vedrørende søknader om konsesjon i henhold til konsesjonsloven § 2 i områder der konsesjonsfriheten er begrenset eller satt ut av kraft ved forskrift i henhold til konsesjonsloven § 5 tredje ledd,
2) avgjørelser vedrørende forlenging av frist for videresalg etter konsesjonsloven § 6 første ledd nr. 5 tredje pkt.,
3) avgjørelser vedrørende pålegg om å søke konsesjon etter konsesjonsloven § 20 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 annet ledd,
4) avgjørelser vedrørende frist for panthaver til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonsloven § 3 annet ledd til opphør eller frist for erverver til å sørge for omgjøring av overdragelsen eller overdragelse til noen som kan få eller ikke trenger konsesjon, jf konsesjonsloven § 25 og
5) avgjørelser vedrørende unntak fra hogstforbudet m.v. etter konsesjonsloven § 27 første ledd.

§ 8 Klage til Statens landbruksforvaltning

Fylkeslandbruksstyrets avgjørelser etter § 2 kan klages inn for Statens landbruksforvaltning.
Fylkesmannens avgjørelser etter § 3 kan klages inn for Statens landbruksforvaltning.

§ 9 Klage til departementet

Statens landbruksforvaltnings avgjørelser etter § 4 kan klages inn for Landbruksdepartementet.

Kapittel 3 Intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen

§ 10 Intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen

Fylkeslandbruksstyret kan overlate til fylkesmannen å ta avgjørelser og gi uttalelser på vegne av styret.
Fylkeslandbruksstyret kan bestemme at klager over vedtak truffet av fylkesmannen etter fullmakt om overføring av myndighet ikke skal forelegges styret.
Fylkesmannen kan også i andre saker der styret har uttalelsesmyndighet ekspedere saken videre uten at den er lagt frem for styret. Vilkårene for dette er at det foreligger særlige hensyn som innebærer at saken bør behandles raskt. Slike saker skal refereres på første møte i fylkeslandbruksstyret.

Kapittel 4 Retningslinjer

§ 11 Retningslinjer

Landbruksdepartementet kan fastsette retningslinjer for kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning sin utøvelse av myndighet etter disse bestemmelsene.

Kapittel 5 Ikrafttredelse og opphevelse

§ 12 Ikrafttredelse

Disse bestemmelsene trer i kraft 1. januar 2004.

§ 13 Opphevelse

Fra samme dato som ikrafttredelsen oppheves "Ny forskrift om delegasjon av myndighet m.v. til fylkeslandbruksstyret og kommunen og om intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen etter lov om skogbruk og skogvern av 21. mai 1965 (skogbruksloven)" av 3. januar 1994, "Delegasjon til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning" av 30. mai 2000, "Endring av delegasjonsbestemmelsene" av 20. august 2001 samt "Delegasjon m.v. til Statens landbruksforvaltning, fylkeslandbruksstyrene, kommunene og Bergvesenet" av 5. desember 2001.

Forslag 2)

Forskrift om saksbehandling mv. I kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven

Gitt av Landbruksdepartementet .....med hjemmel i konsesjonsloven § 21, jf kongelig resolusjon av 13. desember 1974, jordloven § 3, jf kongelig resolusjon av 12.

mai 1995 og skogbruksloven § 4 siste ledd, jf kongelig resolusjon av 25. juni 1965.

§ 1 Om kommunens saksforberedelse

I alle saker etter jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven har kommunen ansvaret for å hente inn nødvendige opplysninger og tilrettelegge saken. Dersom kommunen ikke selv har myndighet til å avgjøre saken, skal kommunen utrede saken og gi uttalelse til vedtaksmyndigheten.

§ 2 Om innhenting av statistikk m.v.

Kommunen må hente inn de statistiske opplysninger Landbruksdepartementet ber om. I arbeidet med innhenting og levering av statistikk skal kommunen anvende det elektroniske dataformatet Landbruksdepartementet fastsetter.
Kommunen må stille til rådighet nødvendige saksdokumenter i forbindelse med evaluering av praktiseringen av konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven.

§ 3 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2004.

§ 4 Opphevelse

Fra samme dato som ikrafttredelsen oppheves "Ny forskrift om delegasjon av myndighet m.v. til fylkeslandbruksstyret og kommunen og om intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen etter lov om skogbruk og skogvern av 21. mai 1965 (skogbruksloven)" av 3. januar 1994 og "Forskrift om saksbehandling i kommunen og om intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen i saker etter lov 31. mai 1974 nr. 19 (konsesjonslova), lov 28. juni 1974 nr. 58 (odelslova) og lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova)" av 30. mai 2000.

Vurdering:

Det vises til høringsdokumentene ovenfor. Det er to element som spesielt krever kommentar:

1. Påstand om at overføring av myndighet ikke vil innebære betydelige administrative og økonomiske konsekvenser.
2. Forslaget om at kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse i kommunene oppheves.

Dersom myndighet skal overføres er det en selvfølge at kommunene må disponere de nødvendige ressurser, bl. a relevant kompetanse, som kreves for å få belyst sakene slik at en riktig beslutning kan tas.

I sammenheng med at kommunen tillegges mer avgjørelsesmyndighet, vil det nødvendigvis bety at kommunen må bruke mer ressurser på kvalitetssikring av vedtakene. Dette medfører at kompetansekravet på fagområdet skjerpes i kommunene. Hensikten med overføring av myndighet er at fylkesmannen, fylkeslandbruksstyret og Statens landbdruksforvaltning skal få

frigjort ressurser. Hvis kompetansen skal reduseres på fylkesnivå, er det uforsvarlig å samtidig reduser denne på kommunenivå.

Når så departementet her foreslår å overføre myndighet og samtidig slappe av på kravet til kompetanse i kommunene, virker dette sterkt selvmotsigende og er helt uforsvarlig. Dersom kommunene skal tillegges avgjørelsesmyndighet i saker som nevnt i høringsdokumentene, ikke minst jordlovens § 9, men også de andre paragrafene fra de ulike lovene, **må** det forutsettes at det er saksbehandlere med naturfaglig kompetanse som har ansvar for at nødvendige opplysninger framkommer og at konsekvenser synliggjøres før avgjørelse fattes.

Fra høringsbrevet kan siteres følgende:
"Ved å overføre avgjørelsesmyndigheten som førsteinstans i saker som gjelder omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til kommunen, legger departementet ansvaret for en viktig nasjonal interesse til kommunen. "

Dersom departementet mener det de her hevder, bør kompetansekravet være udiskutabelt.

Jan Olav Grønland
rådmann

for Liv Rigmor Sølland
plansjef